

Notat om gulv afløb i badeværelser indrettet i etageejendomme fra ca. 1900 til 1950.

Oprindeligt udført:

I den ældre boligmasse i København har der fra starten af bygningernes opførelse oftest været toiletrum og i færre tilfælde etableret badeværelser.

Badeværelsesgulvene har oftest været betongulve med indstøbte jernprofiler bærende mellem to vægge og med en terrazzobelægning på gulvet. Terrazzobelægningen er udført med hulkelssokkel og med et gulv afløb, hvor terrazzoen er slebet ned mod gulv afløbet, således at terrazzobelægningen er med til at danne en afløbsskål omkring gulv afløbet.

Så længe at terrazzogulvet er tæt er det en rigtig god konstruktion, men hvis bygningen sætter sig vil der opstå revner langs de bærende jernprofiler. Disse vil så blive fugtpåvirket og begynde at ruste. Rustskallerne fylder op til 7 gange mere end det stål der ruster, hvorfor revnen i betongulvet vil vokse.

Renovering af gulve med gulv afløb:

Ved renovering af revnede badeværelsesgulve bliver terrazzoen fjernet og de bærende jern bliver udskiftet sammen med betondækket. Hvis det kun er overfladerust på oversiden af bærejerne vil disse blive afrenset og overfladebehandlet mod rustdannelse. Der udstøbes et nyt klaplag oven på det eksisterende dæk, klaplagnet udføres med fald mod gulv afløbet, hvorefter der udføres vådrumsmembran og udlægges klinker.

Udvidelse af badeværelset:

Udvidelse af badeværelse foretages ved at tage et areal fra et kammer, eller en del af køkkenet. Det er vigtigt, at det gamle og det nye gulv udføres med de samme materialer. Det er også her vigtigt at gulv afløbet udskiftes. Siden 1995 har der været krav til at det skal udføres vådrumsmembran på hele gulvet i badeværelser.

Hvis badeværelset er under 3,25 m², skal alle vægge også vådrumssikres med en vådrumsmembran.

Hvis gulvarealet er større end 3,25 m², skal vægfladen i den fugtige zone ikke vådrumsbehandles. Se gældende SBI anvisning herom.

Forkert renovering af gulve med gulv afløb, hvor afløbet ikke virker efter hensigten:

Nogle gange fjernes terrazzoen af gulvet sammen med hulkelen og der udlægges et nyt klinkegulv, uden at det oprindelige gulv afløb udskiftes.

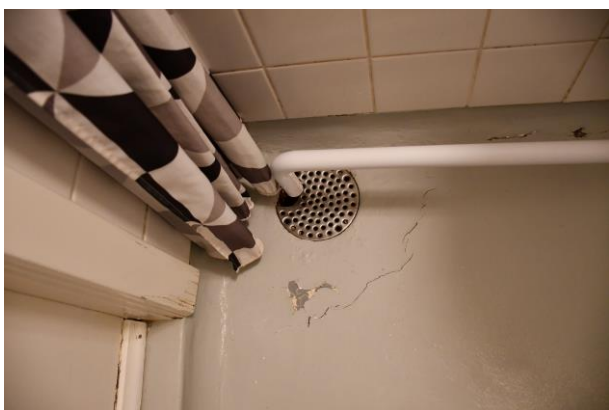
Rundt om det eksisterende gulv afløb udlægges der en betonstøbning og på denne lægges en forhøjning, som så bærer den nye afløbsrist. Der er således ikke en lukket forbindelse mellem det oprindelige gulv afløb og afløbsristen, hvorved der kan trænge vand ind i gulv konstruktionen.

Afløbsnormen gælder fra oversiden af afløbsristen, da der her i stilles krav til en tæt rørforbindelse.

Konklusion: Hvis der er udført udstøbning rundt om gulv afløbet eller der er benyttet forhøjning, opfylder konstruktionen ikke afløbsnormen, og der vil være fare for vand løber ud i gulv konstruktionen fra gulv afløbet. Hvorfor gulv afløbet skal udskiftes.

Ældre badeværelse hvor gulvafløb er udskiftet, i selve etagedækket eller under dette, hvor der er ført afløbsrør fra håndvask til gulvafløbet. Der er udlagt nye gulvklinter og opsat nye fliser på vådrumsbehandlede vægge. Eksisterende toilet og håndvask er genanvendt.

Her har en andelshaver valgt at beholde det eksisterende terrazzogulv, men at epoxymale gulvet. Det virker dog ikke efter hensigten, da epoxymalingen og den underliggende terrazzobelægning stadig revner!

Her ses den oprindelige hvide terrazzobelægning og det oprindelige gulvafløb, hvor afløbsrør fra håndvasken er ført gennem afløbsristen.

Her ses et gulvafløb udført med betonudstøbning og forhøjering, hvorpå der er udlagt et nyt klinkebelægning.

Dette opfylder ikke afløbsnormen.

Det er vigtigt, at gulv afløb renses regelmæssigt, så de ikke tilstopper. Hvis dette forekommer kan der være fare for at opstuvet vand løber over dørtrin ind til naborum.

Vaskemaskiner i badeværelse bør af samme årsag have en vandlås, som lukker for vand til vaskemaskinen efter 25 liter i træk.

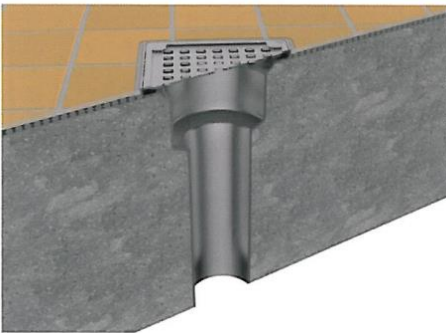
Ved det korrekt udførte gulv afløb ligger afløbsskålen umiddelbart under afløbsristen.

Al afløbsmateriel bør være VA-godkendt, og det må ikke bygges sammen med materiel, som ikke er godkendt til sammenbygning.

Der er dog en enkelt producent, der har VA-godkendelse med brug af forhøjerring, fordi der her er forenelighed mellem ringen og afløbsskål.

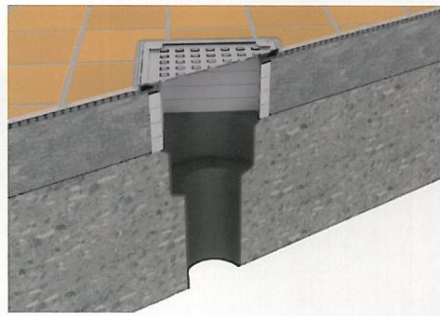
KORREKT LØSNING

Lægger du nyt badeværelsesgulv oven på det gamle, så skal afløbet udskiftes.

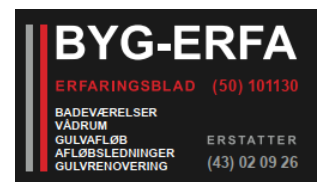

FORKERT LØSNING

Du må ikke forhøje det gamle afløb - hverken med rammer, beton eller anden udstøbning. Det kan give vandskader.

← Tegninger fra GI brochuren "Pas på Afløbet - Hævede afløb giver mange skader".

"Forhøjelse i strid med Norm.

Forhøjelse af gulv afløb er i strid med Norm for afløbsinstallationer, DS 432. De såkaldte forhøjerrammer, der kan købes, er ikke VA-godkendte og må ikke bruges til at flytte afløbsrammen højere op. Fjern det gamle, og monter et nyt gulv afløb, som er VA-godkendt. Få viden i By og Byg 252 (SBI's vådrumsanvisning) og BYG-ERFA blade. Vådrumsanvisningen viser de tilladte løsninger".

I BYG-ERFA anføres: "Ved ændring af ældre gulv afløb kan vandtæthed kun sikres ved at udskifte gulv afløbet".

Sven Jon Jonsen
Arkitekt maa

26.02.2022